

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 40

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 40 oyru á
1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 9. oktober 1943.

Bladid verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárid

17. árg.

Frá tinginum.

Meirlutin av fólkaflokkinum og sambandsflokkinum sam-
tykkja at gera tað at kalla ómøguligt fyri Suðuroyar
arbeidsmenn og fiskimenn at koma norður um fjørð.

Kjølbro fyrsta bragd.

Einasta far, ið brúkligt er hjá
ferðafólki millum Suðuroynna og
hinar oyggjarnar, er »Smiril».
Hartil er at leggja, at siglingin til
og frá Suðuroynni gevur »Smiril»
meginpartin av sinum inntøkum.

Tað er dyrt at ferðast til Havnar,
tí vistarhaldið í Havn er so ræðu-
liga dyrt. Ein fátækur maður, ið
noyðist at fara til Havnar, kann tí
ikkí stegja í Havn longri, enn tað
tekur at røkja ørindi síni. Suður-
oyingar hava tí eins og av mongum
øðrum grundum krav á tingið um
at fáa »Smiril» at sigla í minsta
lagi tvær reisir um vikuna til
Suðuroynna.

Málið hevur verið til viðgerðar
í smirlanevndini, har Kjølbro keyp-
maður er formaður.

Úrslitið var, at Kjølbro og
Rasmus Rasmussen settu fram upp-
skot um, at »Smiril» bert skuldi
sigla 3 ferðir í 14 dagar til Suður-
oyinna.

Umboðsmenninir fyri Suður-
oyinna og Sandoyinna hildu fast
við, at »Smiril» skuldi sigla tvær
reisir um vikuna til Suðuroynna.

Ein harður orðadráttur varð um
hetta mál.

Allir javnaðarmenn greiddu at-
kvøðu fyri, at »Smiril» skuldi sigla
tvær reisir um vikuna til Suður-
oyinna. Meðan eingin fólkafloks-
maður uttan umboðsmaðurin fyri
Sandoyinna og 3 sambandsmenn
greiddu atkvøðu fyri hesum upp-
skoti.

Javnaðarmenn hildu fram at hetta var
tað sama sum at lata hurðina norður
um fjørð aftur fyri arbeidsmanninum
og fiskimanninum í Suðuroy.

Fyrsta bragdið hjá Kjølbro var
so statt at steingja Suðuroyingar
inni og noyða »Smiril» at gera
undirskotið størri við at sigla tómur
í Klakksvikarrutuna.

nevndin skynar tað er ongan skaða
til fyri seyðabrukið, sum nú er,
dugir ikki longur. Tann jørð, ið
kann takast til traðir uttan at
nerva seyðabrukið, sum nú fer
framm, er longu farin í flestu
bygdum. Framhaldið má tí vera,
at tey, ið jørðina eiga, dyrka
hana upp óansæð seyðabrukið,
ikkí av tí, tey vera noydd til tað
við einum lógboði, men av tí tað
verður lagt soleiðis tilrættis, at
tað er gjørligt og lønandi. Jørð
til ognarleys vil so kunna fáast
deils við keyp og deils við brúks-
regulering á teimum almennu
brúkom.

Á Føroya lögtingi 13. sept. 1943.
FØROYA JAVNAÐARFLOKKUR

MÁL- SPURNINGARNIR

Málspurningarnir eru aftur fyri
á tingi í ár.

Javnaðarmenn hava altíð verið
fyri hesum málum. Teirra støða
er ikki broytt.

Vónandi verður so skipað, at
føroyskt mál fær rætt sum:

Lógarmál.

Rættarmál.

Bundin lærugrein í navigasjons-
skúlanum.

Hetta eru tåttirnir í máltræt-
uni ið eftir eru at greiða.

VALRÆTTAR- ALDURIN 21 ÁR

I grundlógini stendur, at val-
rættaraldurin til rikisdagin er 25
ár, meðan einki stendur um val-
rættaraldurin í øðrum færum.
Herav kann ætlast, at tað ber til
at lækka valrættaraldurin til
løgtingsval og kommunuval.

Eitt av teim málum sum javnað
armenn hava í stevnuskrá síni er,
at fáa valrættaraldurin niður í 21
ár.

Sum landið liggur nú, skuldi
tað so statt verið vónir fyri at
fingið valrættaraldurin lækkaðan

niður í 21 ár til lögtings- og
kommunuval.

FLAGGMÁLID

Sum kunnugt er javnaðarflokk-
urin tann einasti flokkur sum líka
síðan 1931 hevur tikið avgjörda
støðu fyri at lógfesta okkara flagg
sum rættsligt flagg uttan fyri 3-
míla markið.

Av javnaðar- og sjálvstýris-
manna ávum, kom hetta íggjøgnum
aftaná Týskaranna hertøku av
Danmark.

Á landi kann hvør maður og
stovni nýta tað flagg, føroyskt ella
dansk, ið hann vil.

Flaggmálið er so statt greitt.

Eingin træta skuldi tí kunna
staðist av hvønn rætt føroyskt
flagg hevur.

A tingi er spurningurin um hvat
flagg lögtingið skal nýta.

Javnaðarmenn eru sintir at kvetta
alla trætu um hetta við at greiða
atkvøðu, fyri at nýta bert stongina
á vøllinum. Ein meirluti á tingi
kann til eina og hvørja tíð gera
undantak, um tað vegna serligar
umstøður er talan um at krevja
annað flagg enn tað føroyska.

Ljótur dómur avsagdur mill- um Skálavíkar arbeidsman- nafelag og Skálavíkar sókn- arstýri.

Eg kann ikki lata vera við at
siga arbeidarum frá, hvussu Skála-
víkar svartastu afturhaldsmenn
(sóknarstýrið) hevur borið seg at
móti okkara felag, ið varð stovnað
í 1941.

Viðvíkjandi felagsins virki hesi
bæði árin skal eg einki skriva,
men so harðir hava »teir 5» verið
í móti okkum at nú varð avsagdur
ein valdgerðardómur millum Skála-
víkar sóknarstýrið tann 21. sept.
í ár við tí úrsliti, at sóknarstýrið
fekk rætt til alt kommunalt ar-
beiði uttan at verið limur í
Skálavíkar arbeidsmannafelag, alto-
teir 10 ið standa uttanfyri felagið

TIL FØROYA LØGTING

Hervið loyvir Føroya Javnaðar-
flokkur sær at leggja fyri tingið
mál um uppdyrkan og biðja tingið
um at fremja hetta mál soleiðis,
at tað í hesari tingsetu verður
vald ein nevnd av útskiftingar-
búnaðar- vega- og lógkænum monnum
um til at gera ein plán fyri upp-
dyrkingararbeidinum í Føroyum.
Flokkurin finnur tað neyðugt at
ein soverðin plánur verður gjørdur
hðugur til næstu tingsetu, tá
»Lov om Jordbrugets Fremme»
skal aftur til viðgerðar.

Tann einasti loysningur av hes-
um máli er tann, at tað verður
gjørdur ein fullgjøgjaður plánur
fyri uppdyrkingararbeidið í Fø-
royum í síni heild. Og hann eigur

at verða framdur í størst gjørligt
mát, sum ein tåttur í útskiftingar-
arbeidinum og eigur at umfata
bæði vega- og høvuðsvatnveitingar-
sundurmarkingar- og figgjarplán
(lån og stúdning til arbeidid).

Javnaðarflokkurin vil mæla til,
at hetta stóra landsgagnliga verk
verður tikið upp til radikala
loysing, og ført inn í eitt heilt
nýtt spor, soleiðis at tað ikki skal
verða undirgivið »tilfeldinga» mót-
støðu og skyn frá búnaðarnevndum
Latum jørðina verða innlagda
eftir eigindóminum, legg uppdyrk-
ingarplikt á, í so stórt mát, sum
peningurin til at gera arbeidid
fyri, kann fáast til vega, legg
brúksstøddirnar óbroytiliga fastar,
einaferð fyri allar.

Hetta gamla lagið, at jørð bert
kann leggjast inn um búnaðar-